

6. Sekularnost in poklicno delo

Ustanovitelj Opus Dei – življenjepis sv. Jožefmarija Escrivája.

30. Okt. 2023

[↗ Nazaj na kazalo](#)

S tem ko je bil Opus Dei odobren kot papeškopravna *svetna ustanova*, se ustanoviteljevo delo v Rimu ni končalo. Še vedno so ga čakale odprte zadeve, na primer vključiti popravke v Statut Dela skladno z novo terminologijo konstitucije

Provida Mater Ecclesia, poslati čim prej v tisk *Katekizem Dela* z nekaterimi prilagojenimi vprašanji in slednjič preučiti uporabnost hiše, za katero so izvedeli pred nekaj dnevi. Poleg tega novica o odobritvi še ni bila javna in ustanovitelj se je bal, da bo vzbudila določeno senzacijo, česar pa ne bi rad videl, saj bi si ljudje to lahko razlagali kot hrupno zmagoslavje, s tem pa bi bilo prekršeno njegovo geslo ***skriti se in izginiti***. Da bi to preprečil, je pohitel in Generalnemu svetu poslal navodilo, da naj bo praznovanje za zaprtimi vrati:

Želim, da se navzven ne zganja preveč hrupa. Znotraj, doma, pa se mi vse, kar storimo iz hvaležnosti do Gospoda in za okrepitev naših ljudi, zdi malo. Naj se slišita zahvala in slavje! Naj v nebesih zazvenijo srebrni zvončki.^[1]

Dejstvo je, da si je novica sama utrla pot in se naglo širila. Montini mu je svetoval, naj pusti, da se razve, in naj je ne skuša zadržati. ***Monsinjur Montini mi je skoraj ukazal, naj ne molčim***, je ponovno pisal tistim v Madridu ter skladno s tem odločil, da lahko veselo vest sporočijo vsem ljudem, ***brez postavljanja, vendar ne da bi skrivali veselje***. Glede internega praznovanja pa je dal naslednje napotke:

Naj se v vseh hišah opravi evharistični blagoslov, naj zapojejo Te Deum, na koncu pa naj se k Devici Mariji zmoli Salve Regina v zahvalo. V vseh hišah naj imajo praznično kosilo ter ves interni kraval, kolikor se lokalnim direktorjem zdi primerno.^[2]

Sedaj, ko je bila napetost večmesečnega garanja mimo, je oče začel zaznavati svoja čustva, saj prej za to ni imel ne časa ne volje. Med

vrsticami je mogoče razbrati sledove dveh nasprotujočih si občutij, ki sta se spopadali v njegovi duši:

Čutim veliko željo po vrnitvi v Španijo, vendar sem zelo zadovoljen, ker postajam vsak dan bolj rimski.^[3]

To je misel iz meseca marca, ki sčasoma postaja vse izrazitejša:

Postalo je potrebno, da ostanem tukaj še nekaj časa. Četudi sem v Rimu zelo zadovoljen, je to zame precejšnje mrtvičenje in mi daje vtis izgnanstva. Bo treba potrpeti in okusiti tudi to.^[4]

Očetovo bivanje v Rimu se je zavleklo dlje, kot je bilo pričakovano,^[5] tako da je moral v Španijo poslati Álvara, da bi člane Generalnega sveta seznanil s trenutnim pravnim položajem Dela in razrešil več gmotnih zadev. Treba je bilo tudi narediti načrt izobraževanja za veliko ljudi, ki so v zadnjem času zaprosili za sprejem v Opus Dei.

Álvara je torej čakala cela vrsta zadolžitev, zato je oče pisal članom Generalnega sveta in jih opozoril, da ima ogromno dela in da naj mu pomagajo pri njegovih potovanjih:

Lepo prosim: Álvaro je bolan in bo to skušal prikriti, da mu ne bi postavljali ovir pri njegovih pohodih. Tudi jaz želim, da ga ne ovirate, vendar naj se drži tega, kar mu je predpisal prof. Faelli, in naj dobiva injekcije ter zdravila.^[6]

Álvaro je v Madrid prispel 18. aprila. Nameraval je ostati dva tedna, toda to se je podaljšalo, ker je zbolel za pljučnico. Okreval je počasi, saj je bil 12. junija še vedno »bolehen«, kot je zapisal oče.^[7]

Sredi stisk in težav, ki mu jih nikoli ni manjkalo, je bil ustanovitelj v tistem času deležen izrazov naklonjenosti. Zanj so bile to posebne milosti, ki mu jih je pošiljal Sveti sedež: prisrčne pozornosti s strani kardinalov in

kurijskih dostojanstvenikov,
imenovanje za papeškega hišnega
prelata (ki ga je sprva hotel zavriniti)
ter Álvarova postavitve za tajnika
Komisije za svetne ustanove v okviru
Kongregacije za redovnike,^[8] kar je
bila začasna pomoč pri obrambi
sekularnega položaja vernikov Dela.

Gospod in njegova presveta Mati
nam v Rimu dajeta nabirati velike
šopke dišečih vrtnic – vidite, da ne
pretiravam – in ni mogoče, da med
tolikerimi vrtnicami ne bi bilo tudi
trnja. Želel bi, da trnje, ki ga
prostovoljno iščete v svojem
običajnem življenju in delu, za zdaj
ostane v Španiji ... Me razumete?
Treba je okrepiti življenje
smehljajočega se mrtvičenja, pokore,
da bi mi po zaslugi vašega dobrega
duha tukaj še naprej žéli vrtnice.^[9]

Oče je 30. maja odpotoval v Španijo,
kjer je bil do 12. junija zaposlen z
nujnimi zadevami, ki mu niso

dopuščale niti dneva oddiha.^[10] Ko je prišlo obdobje poletnih počitnic in s tem čas omejene dejavnosti rimske kurije, se je lahko 25. julija ponovno vrnil v Španijo. Sledili so trije meseci dela in potovanj, saj je moral obiskati veliko število škofov, katerim je predhodno poslal informativno zgibanko o svetnih ustanovah – pravni obliki, o kateri se je v španski cerkveni srenji vedelo malo ali sploh nič.^[11]

Ustanovitelj je bil navzoč tudi na izobraževalnih tečajih, ki so jih tisto poletje imeli na posestvu Molinoviejo. Prejšnje leto jim je konec septembra prav tam naznanil, da bodo leta 1947 obnovljene funkcije znotraj Dela, da bi se glede tega dosledno ravnali po določbah Statuta. To odločitev, da se bodo do potankosti držali Posebnega prava Dela, je ponovno potrdil že v pismu Generalnemu svetu, še preden je minilo štiriindvajset ur od podelitve

listine *decretum laudis*.^[12] Tisto poletje 1947 je ustanovitelj svojim duhovnim sinovom razlagal *Katekizem Dela* in jim pojasnil, katera je bila skladno s papeško odobritvijo trenutna pravna oblika Opus Dei.

Njegovi dnevi v Španiji so mirno tekli, ko je nepričakovano prejel Álvarovo poziv, naj se vrne v Rim. Iz Madrida je odšel 20. novembra, nato pa 4. decembra pisal članom Generalnega sveta:

Molíte za delo, zaradi katerega sem prišel semkaj, da bomo v službi naše Matere Cerkve dosegli, da se s krepkimi potezami izriše nedavno rojena kanonična oblika – svetna ustanova –, kajti drugače bo delo za duše oteženo.^[13]

Od časa do časa se v očetovih pismih in zabeležkah pojavi kakšna preprosta beseda, izraz ali občutje, ki prežema določeno besedno zvezo.

Potrebno je pozorno oko. Želja, »da se s krepkimi potezami izriše nedavno rojena kanonična oblika«, nam na primer razodeva krhko cerkvenopravno obstojnost svetnih ustanov in nevarnost, ki je nanje prežala, odkar so se pojavile. Je pa tudi preprosta prispodoba, ki spominja na druge ustanoviteljeve besede, kakršne najdemo v pismu izpred nekaj mesecev, ko svoje duhovne otroke prosi, naj ljubeznivo in obzirno ravnaajo z zadevami Dela:

Ne smemo namreč pozabiti, jih je spominjal, da je Delo od Boga ustvarjeno bitje, ki ga je On položil v naše roke, da bi mu izkazovali nadnaravno in človeško rahločutnost, da bi mu dali dušo in telo in prikupnost.^[14]

Če se ozremo še dlje v preteklost, nam pride na misel podoba o ***nerojenem, porajajočem se*** Delu, ki je bilo kakor *nasciturus* v materinem

telesu.^[15] Mar ni mogoče ob vseh teh pesniških mislih z enim pogledom zaobjeti ustanoviteljeve materinske nežnosti ter njegove smelosti in zavzetosti, da bi zaščitil rast tega bitja, ki mu je bilo po božji volji položeno v naročje?

Le kaj drugega bi lahko ustanovitelja primoralo k vrnitvi v Rim kot to, da so se začele uresničevati njegove bojazni, napovedane ob objavi konstitucije *Provida Mater Ecclesia*? Dejansko je bil že v njenem uvodnem delu naveden motiv za njeno razglasitev: »izogniti se nevarnosti vzpostavljanja novih ustanov, ki se neredko ustanavljajo nepremišljeno in brez preizkusa zrelosti«, kajti *nove oblike*, ki so želele pridobiti status *svetne ustanove*, »so se po tihem namnožile ter so med seboj zelo raznolike in mnogovrstne«.^[16]

Takšna združenja, to je bilo obče znano, so bila v polnem razmahu. V

letu po objavi *Provide* je na Kongregacijo za redovnike prispelo več kot petdeset vlog za vzpostavitev.

^[17] Ta poplava prošenj je prestopila bregove ocenjenih pričakovanj in grozila s tem, da začne prehitevati pravne postopke. Rimska kurija je ukrepala in brž zgradila zaježitveni nasip, kajti motuproprij *Primo feliciter* in navodilo *Cum*

Sanctissimus nista bila nič drugega kot sredstvo za zaustavitev plazu.^[18]

V omenjenem navodilu je bilo škofom svetovano, naj neučakane pobudnike tovrstnih združenj pomirijo. Škofijske oblasti naj bi takšna gibanja vernikov preizkusila, tako da jih previdno, brez prenagljenosti, polagoma vodijo po cerkvenopravnih stopnicah – kot *pobožne zveze, sodalitete, bratovščine* –, da se pokazalo, kje se bodo ustalile.

^[19]

Drugi zaježitveni ukrep pa je bil motuproprij *Primo feliciter*, ki je ukazoval dosledno uporabo cerkvenopravnih predpisov, predvidenih za *svetne ustanove*, izključujoč kakršnokoli dodatno uredbo, povezano z redovniškim stanom. Razlog je bil jasen: namen zakonodaje, ki jo je vsebovala *Provida*, je bil zapolniti praznino v *Zakoniku cerkvenega prava* iz leta 1917 in napisana je bila ravno upoštevajoč značilnosti združenj, ki so se potegovala za odobritev kot *svetne ustanove*. Dejansko pa, kot že omenjeno, so bile mnoge med njimi po duhu le različica redovnega življenja.

Ko je bila *Provida Mater Ecclesia* napisana, jo je ustanovitelj moral sprejeti takšno, kakršna je pač bila. Pozneje, nekaj mesecev zatem, pa je spričo nevarnosti, da postanejo *svetne ustanove* teoretično in praktično izenačene z redovniškim

stanom, prišel v Rim, pripravljen na bitko za ključni element: na bitko za sekularnost (svetnost). S skupimi besedami nam to omeni on sam, ne da bi se ustavljal ob svojem doprinosu k temu drobnemu, toda presežnemu dogodku cerkvene zgodovine:

Potem je bilo na Álvarovo pobudo preko podtajnika Kongregacije za redovnike doseženo, da se izda motuproprij *Primo feliciter*, da bi bila zagotovljena sekularnost.^[20]

Ta dokument je naravnost prepojen s sekularnostjo. Tokrat ni bilo popuščanja. Sekularnost je bila »izrisana s krepkimi potezami« ter še posebej izpostavljena v delu besedila, povezanem z iskanjem svetosti in izvajanjem apostolata.^[21] Značilna lastnost *svetnih ustanov* oziroma *sekularnih institutov* je zaobjeta v eni besedi: sekularnost. To jasno in večkrat poudarja *Primo feliciter*: pri

obravnavanju narave teh ustanov, pravi, »ne smemo nikdar izgubiti izpred oči njihove posebne in značilne lastnosti, in sicer: sekularnosti, na kateri v celoti temelji razlog njihovega obstoja«. ^[22] (Ta pregrada sekularnosti pa ni zadostovala za preprečitev zmešnjave in vedno je bilo prisotno tveganje za tolmačenje v smislu redovniške poti in življenja.)

V začetku februarja 1948 je ustanovitelj menil, da je njegovo delo končano, kot je sporočil Ricardu Fernándezu Vallespínu:

Upam, da se kmalu vrnem v Španijo. Moj rimski soggiorno ni bil brezploden čas. Boš videl, kakšno veselje je to, ko ti bom povedal! ... ^[23]

To veselje se je v vsem tem obdobju zrcalilo v nagovorih ali sklepnih besedah njegovih pisem: ***Božja milost in dobra volja.*** ^[24] Zares, pravi

članom Generalnega sveta, je imel razlog za zadovoljstvo:

Izkupiček tega potovanja je še neprimerno večji kot pri mojih prejšnjih potovanjih v Rim. Vam bom že povedal: pričakujte navodilo in motuproprij.^[25]

S tema dvema dokumentoma je bila zavarovana cerkvenopravna oblika *svetnih ustanov*, potrjena na temelju sekularnosti, ki je dejansko bistvena značilnost članov Opus Dei. V dveh potezah, z asketsko in apostolsko opredelitvijo, opiše to pot ustanovitelj: ***kontemplativno notranje življenje, združeno s človekovim lastnim poklicnim delom, katerokoli že to je.***^[26]

In na tej povezavi med notranjim življenjem in delom, med življenjem duha in materialnimi stvarmi, na povezavi, ki je vzpostavljena iz ljubezni do Boga, temelji udeležенost običajnega kristjana pri odreševanju

sveta. Zaradi tega je vodilo »strastno ljubiti svet«^[27] neločljivo povezano z duhom Opus Dei, kajti preko dela v svetu – *in saeculo* bi rekli klasiki – najde človek snov in priložnost za posvečevanje.^[28]_____

Ko Bog koga pokliče v Opus Dei, se ta oseba ne čuti odstranjena z mesta, ki ga je dotlej zasedala v družbi. Bog vstopi v naše življenje ter mu podeli nov smisel, pojasnjuje ustanovitelj, in vendar ***se navzven nič ne spremeni; Gospod hoče, da mu služimo ravno tam, kamor nas je pripeljal naš človeški poklic: v našem poklicnem delu.***^[29] Po zaslugi poklicnega dela je zagotovljena kristjanova povezanost z družbo, tako da si tam – ***na mestu, v stanu in v poklicu, ki ga je imel pred prihodom v Opus Dei*** – prizadeva za svoje posvečevanje.^[30]_____ Poklicno delo je potemtakem zagotovilo za sekularnost, ker kristjana zakorenini v določeno družbo, v kateri živi kot

navaden državlján, ravno tako, nič več in nič manj, kot katerikoli izmed njegovih prijateljev, sodelavcev ali sosedov.

Ustanovitelj je že skoraj dve leti v Rimu predstavljal Opus Dei ter se trudil, da bi ga razumeli, ko je marsikomu skušal razložiti, v čem je bistvo pojma sekularnosti, ki so ga nekateri dojeli s takšno lahkoto, za druge pa je ostal skoraj nedostopen. V nekaterih primerih mu argumentiranje in pojasnjevanje ni prav nič koristilo. Nekega dne pa mu je na pomoč prišla božja previdnost.

V Barceloni je živel mlad moški, zaposlen v trgovski družbi s področja vinarstva, v podjetju Arnó, ki je pripadalo njegovi družini. Istočasno je kot tenorist prepeval v znameniti barcelonski operni hiši Liceu. Želel je vstopiti v Delo, vendar se je zaradi njegove starosti – ni bil več v letih, primernih za študij na univerzi – in

zaradi njegovih službenih aktivnosti odločitev prelagala. Ko je bil oče poleti 1947 v hiši Molinoviejo, je izvedel, da so ga spodbujali, naj pred sprejemom opravi študij prava. Vendar to ni bilo potrebno. Lahko postane član Opus Dei, je pojasnil oče, saj že ima poklicno delo.^[31]

Potem ko se je oče vrnil v Rim, je nekega dne prejel fotografijo tega opernega pevca, ki mu je bilo ime Fernando Linares. Na sliki je nastopal v nekem prizoru, oblečen v orientalski kostum. Nemudoma mu je odpisal:

Rim, 26. februar 1948

Predragi [Fernando], naj te Jezus obvaruje. Berem tvoja pisma in vidim, da si izreden falot. Prav dobro se bova razumela, če boš svet. Zatorej izkoristi čas, ko že praviš, da imaš stare kosti. Kitajček, ki si mi ga poslal, vsekakor ne kaže kaj dosti let.

Ne skrbi za to, saj boš ostal mlad vse do osemdesetih in čez.^[32]

Priložnosti, ki mu jo je ponujala tista fotografija, Jožefmarija ni zanemaril in odtlej jo je znal dobro izkoristiti, kot sam pripoveduje:

V tistih dneh je bila moja glavna skrb doseči, da bi Delo razumeli ljudje, ki vodijo vesoljno Cerkev. Nastopil je trenutek, ko sem se odločil uporabiti zgled, ki se mi je zdel zelo nazoren. Ko sem se pogovarjal s kardinalom Lavitranom, sem mu pokazal fotografijo, na kateri eden od vaših bratov, operni pevec, nastopa na odru. Nato sem dejal: Ali se zdaj jasno razume, da smo običajni ljudje, da je naša naloga posvečevati vse poklice, vse načine dela, lastne ljudem, ki se ne oddaljujejo od sveta?

^[33]

Veliko težo je moral imeti v njegovih očeh argument sekularnosti, če je leto poprej celo prevladal nad

njegovo osebno ponižnostjo. Zgodilo se je namreč, da je Álvaro kot generalni pooblaščenec Opus Dei, potem ko se je posvetoval s člani Generalnega sveta, zaprosil, naj se ustanovitelju podeli imenovanje za papeškega hišnega prelata. To pobudo je msgr. Montini vzel za svojo.^[34] Na imenovanju je zapisan datum 22. april 1947. Montini, ki je iz lastnega žepa plačal takso za izdajo naziva, mu je listino o imenovanju poslal skupaj z ročno napisanim pismom, v katerem je dejal, da je to »še en slovesen dokaz spoštovanja in dobrohotnosti svetega očeta do ustanovitelja Opus Dei«.^[35] Toda novoimenovani monsinjor ni bil pripravljen sprejeti časti, za katero ni zaprosil in ki si je sploh ni želel. Bil je tik pred tem, da naziv vljudno odkloni. Álvaro pa ga je uspel od te namere odvrniti, s tem da ga je opozoril, da bo na ta način sekularnost Opus Dei še bolj očitna,

saj se tovrstni častni naslovi
redovnikom niso podeljevali.^[36]_____

* * *

Sekularnemu vidiku dela, njegovi
vrednosti in vlogi, ki mu pripada v
oekonomiji duha, je ustanovitelj
posvetil dolg venec misli v pismu
svojim duhovnim otrokom iz leta
1948.^[37]_____

Ko delate, jim piše, ne izvršujete zgolj
človeške naloge, kajti duh Opus Dei je
v tem, da jo spremenite v božansko
delo. S pomočjo božje milosti dajete
svojemu poklicnemu delu sredi sveta
njegov najgloblji in najpolnejši
smisel, ko ga usmerjate k zveličanju
duš, ko ga združujete s Kristusovim
odrešenjskim poslanstvom.^[38]

V ozadju te razjasnitve o
nadnaravnem smislu dela se skrivata
cela teološka »arhitektura« in
pastoralni pojav, ki je po svoji
razsežnosti in duhovnem obsegu

brez precedensa v zgodovini. Kajti ***delo je položeno v same korenine nadnaravnega duha, značilnega za Opus Dei.***^[39] Osrednja tema tega pisma je človeško delo, zemeljsko in sekularno, ki je opravljeno iz ljubezni in se spreminja v ***Božje delo, Opus Dei, operatio Dei, v nadnaravno opravilo.***^[40] To je ideja, ki jo je ustanovitelj oznanjal od samega začetka svojega poslanstva in ki jo je s tolikšno muko skušal spraviti v prevladujočo miselnost tistega časa. To idejo je študentom na univerzi približal s preprosto mislijo: ena ura študija je ena ura molitve.^[41] Sedaj, deset ali petnajst let pozneje, začne ta ustanovni spis s sijajni uvodom, vzetim iz svetopisemskih vrstic:

Ko Sveto pismo pripoveduje o stvarjenju prvega človeka, nam govori, kako je Jahve vzel človeka in ga postavil v edenski vrt, ut operaretur, da bi delal.

Potem ko je bil storjen greh, ostane ista stvarnost dela, ki je zaradi greha povezano s trpljenjem, z naporom: v potu svojega obraza boš jedel kruh, beremo v Prvi Mojzesovi knjigi. Delo ni nekaj postranskega, temveč je zakon človekovega življenja.^[42]

To, da človek dela, spada k božjemu načrtu, ki vodi harmonijo vesolja, kjer je vse urejeno, kjer ima vsaka stvar svoje mesto in čas, kakor poje psalm:

»Razprostreš temo in noč nastopi, v njej se plazijo vse gozdne živali. Mladi levi rjovejo za plenom, da od Boga zahtevajo svojo hrano. Ko vzide sonce, se zberejo in v svojih skrivališčih poležejo. Človek odide k svojemu opravilu, na svoje delo do večera. O Gospod, kako številna so tvoja dela, vsa si naredil z modrostjo!«^[43]

Kakor hitro pa odpremo Novo zavezo, uzremo Kristusa, Mesija, ki dela v Jožefovi delavnici:

Zgled Jezusa Kristusa, ki je trideset let (!) ostal v Nazaretu in delal, opravljal poklic rokodelca, kot pravi Sveto pismo. Izročilo dodaja, da je bil tesar. V Jezusovih rokah se delo, poklicno delo, podobno tistemu, ki ga opravlja na milijone ljudi po svetu, spremeni v božje opravilo, v odrešilno delo, v pot odrešenja.^[44]

Kristjan ne more mimo tega, da oznanja moč dela, po katerem je udeležen pri delu stvarjenja ter pri vzdrževanju in napredku celotnega človeštva. Zato delo ni nekakšno božje prekletstvo, četudi zaradi hudega napora naloga postane neprijetna. Garanje in trpljenje, ki ga spremljata, nam kljub temu ponujata ***priložnost, da se čutimo bliže Kristusu***, ki je trpel lakoto in utrujenost ter silne muke križa. Ker

pa je delo vesoljni zakon, *je katerokoli delo, ki je s človeškega vidika pošteno in plemenito, mogoče spremeniti v božje opravilo.* Člani Opus Dei *morajo povzdigovati na višjo raven in posvečevati vse poklice, tako da jih spreminjajo v orodja lastne svetosti in svetosti drugih, v priložnost za apostolat.*^[45]

Ampak po kakšnem čudežu se poklicna dejavnost preoblikuje in povzdigne na višjo raven? Katera so sredstva in v čem je bistveni proces tako čudovite preobrazbe?

Ko Jezusu dopustimo, da prebiva v nas, piše ustanovitelj, je v našem življenju moč, veliko višja od tiste, ki jo je imel legendarni kralj Midas. On je vse, česar se je dotaknil, spremenil v zlato; mi pa iz tega človeškega dela naredimo [...] operatio Dei, nadnaravno delo.

^[46]

Če si pri opravljanju dela prizadevamo za povezanost z Bogom, tedaj to delo posvečujemo, tako da po svojih močeh vzdržujemo z Gospodom nenehen dialog – dialog, ki jemlje snov iz dnevnih pripetljajev na delovnem mestu. Trud se spreminja v božje zlato, če delamo, kolikor je le mogoče, popolno – strokovno kompetentno – in s poštenim namenom: pred božjim obličjem, brez hlepenja po človeški slavi, ki bi potešila osebno nečimrnost. Delo lahko posvečujemo, če v njem vidimo možnost za služenje vsem ljudem iz ljubezni do Boga.^[47]___

Ko *decretum laudis* opisuje značilnosti Opus Dei, povzema ta nauk o iskanju svetosti pri opravljanju poklicnega dela, o izvajanju apostolata s pomočjo strokovnega poklica ter sekularni značaj tega dela.^[48]___ Že prej je Sveti sedež, kakor da bi želel pokazati

svojo naklonjenost do nove apostolske poti, ki so jo utirali člani Opus Dei, tem podelil popolni odpustek za različne priložnosti: na primer ob inkorporaciji v Opus Dei in za praznike zavetnikov Dela; in še mesečni popolni odpustek, če v tem času vsak dan Bogu z molitvenim vzklikom izročijo svoje umsko delo.

[49]

Apostolsko pismo *Cum Societatis* iz junija 1946, s katerim so bili ti popolni odpustki podeljeni za umsko delo (člani Opus Dei so bili takrat večinoma študentje ali pa so opravljali intelektualno delo), ni izpolnilo očetovih upov. Le kako naj bi bil s tem zadovoljen, ko je pomislil na še sveže duhovne poklice svojih hčera, ki so kot numerarije pomočnice začele prihajati v Opus Dei tisto poletje 1946 ter prispevale svoje dragoceno in nepogrešljivo delo tudi v gospodinjstvu? In kako naj govori o vsesplošnem

posvečevanju vsakega poštenega dela, če pa so bila s popolnim odpustkom ročna dela diskriminirana v primerjavi z umskimi?

Na Sveti sedež je bila tedaj poslana prošnja, naj se članom Opus Dei podelijo odpustki tudi za njihovo ročno delo. Odgovor Pija XII. je bilo apostolsko pismo *Mirifice de Ecclesia*, v katerem je bilo poudarjeno, da »je temelj, bistvo in cilj Opus Dei v doseganju svetosti preko vsakdanjega dela«. ^[50] Dokument posebej izpostavlja in namenja pozornost ženskam v Opus Dei, pri čemer ima papež v mislih zlasti »tiste, ki se posvečajo domačim opravilom ter s posnemanjem zgleda Jezusa Kristusa – ki ni prišel, da bi mu služili, ampak da bi služil – in presvete Device Marije, Božje dékle, po nagibu resnične ponižnosti z veseljem vršijo ročna in gospodinjska dela, kakršna je opravljala Marta, ki

pa jo od znotraj spodbuja duh Marije«. ^[51] Apostolsko pismo podeljuje odpustke – popolne ali delne, odvisno od primera – članom Opus Dei, če s kratko molitvijo ali molitvenim vzklikom Bogu izročijo svoje ročno delo. S tem je Sveti sedež vnovič potrdil nauk in duha Opus Dei glede sekularnega dela, ki je lahko delo katerekoli vrste.

Pomislite na to, da pri služenju Bogu ni nepomembnih opravil: vsa so zelo pomembna, je zapisal ustanovitelj. Pomembnost nekega dela je odvisna od osebne pripravljenosti tistega, ki ga opravlja, od človeške resnosti, s katero ga izvršuje, od božje ljubezni, ki jo vanj polaga. Plemenito je delo kmeta, ki se posvečuje z obdelovanjem zemlje; in delo univerzitetnega profesorja, ki razgledanost združuje z vero; in obrtnika, ki dela na svojem domu; in bankirja, ki donosno upravlja z gmotnimi sredstvi v skupno korist; in

politika, ki na svojo nalogo gleda kot na služenje za blagor vseh; in delavca, ki Gospodu izroča trud svojih rok.^[52]

* * *

Klic v Opus Dei je božji poseg, v katerem je vključen človeški poklic, ki se odvija v sekularnem okolju, kajti tam se človek strokovno udejstvuje. Nazorno to izrazi ustanovitelj:

Celotna duhovnost Opus Dei se kakor vrata na tečaje opira na poklicno delo, ki ga opravljamo sredi sveta. Brez strokovnega poklica ni mogoče priti v Opus Dei [...], kajti svoje življenje lahko povzamemo s trditvijo, da moramo posvečevati svoj poklic, se posvečevati v poklicu in s poklicem posvečevati druge.^[53]

Od tod sledi, da človekova zaposlitev in vse, kar je z njo povezano ter od nje odvisno, postane prvi pogoj za

apostolsko dejavnost; se pravi snov, s pomočjo katere se uresničuje nadnaravno preobraženje družbenih in poklicnih odnosov. Kadar kdo začuti klic in se približa apostolatu Opus Dei, ga ta vzame takšnega, kakršen je, ne poskuša ga »presaditi« kam drugam, ne predlaga mu zamenjave študija ali službe ter sprejema poteze njegove osebnosti. Ta zaposlitev in njegovo delovno okolje je področje njegovega apostolata.

Človek brez poklicnih ambicij mi nič ne koristi,^[54] je poudarjal ustanovitelj. Ta zavzetost za delo je bila skupna vsem v Opus Dei in dejstva pričajo, da so imele numerarije pomočnice poklicnih ambicij v izobilju.^[55]

Skozi to pismo o delu in duhovnosti Opus Dei teče rdeča nit, ki povezuje posamezne misli v tem besedilu, in sicer prepletanje božjega in

človeškega, dela in posvečevanja.
Poklicno delo in življenje izročitve
Bogu si ne nasprotujeta, uči
ustanovitelj:

Nasprotno, vzajemno se podpirata.
Kajti poklicno delo vam daje čut
odgovornosti, človeško zrelost in célo
množico naravnih kreposti, ki
postanejo temelj nadnaravnih.

Po drugi strani pa vam božji poklic
pomaga bolje opravljati človeško
delo, tako da iz njega napravite
dovršeno stvaritev. To je namreč
tisto, kar morate izročiti Bogu, in
Bogu ne smemo izročiti nečesa
pomanjkljivega, nečesa, kar je slabo
narejeno.^[56]

↗ Naslednje poglavje

↗ Nazaj na kazalo

.....

[1] Pismo iz Rima, EF-470301-1.

[2] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470307-2.

[3] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470301-1.

[4] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470410-3.

[5] Prim. Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470425-1.

[6] Pismo iz Rima, EF-470417-1.

[7] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470612-1.

[8] Prim. Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470327-2. V zvezi z oblikovanjem posebne Komisije za svetne ustanove znotraj Kongregacije za redovnike in z imenovanjem Álvaro del Portilla za njenega tajnika prim. *Acta Apostolicae Sedis*, XXXIX (1947), str. 131–132.

[9] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470327-2.

[10] Prim. Pismo iz Rima njegovi sestri Carmen in bratu Santiagu Escriváju de Balaguerju, EF-470611-1.

[11] Prim. Pismo iz Madrida, katerega naslovnik je msgr. Juan Perelló Pou, škof v mestu Vich, EF-470923-2.

[12] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470225-2.

[13] Pismo iz Rima, EF-471204-1.

[14] Pismo iz Rima članom Generalnega sveta, EF-470410-3.

[15] Prim. *Zapiski*, št. 164, 22. 2. 1931; pri čemer so bile omenjene besede – ***nerojeno, porajajoče se*** – dodane kot poznejša zabeležka dne 27. 6. 1932.

[16] *Provida Mater Ecclesia*. S tem bujnim porastom ustanov je bil Rim seznanjen, odkar je bilo maja 1938

organizirano srečanje v St. Gallenu v Švici. Pater Agostino Gemelli, ki je zasedanju predsedoval, je sestavil poročilo, namenjeno Sveti koncilski kongregaciji, z naslovom: *Združenja laikov, posvečenih Bogu v svetu* (1939). V tem poročilu je zapisano:

»Poleg organizacij, s katerimi je v večji ali manjši meri seznanjena cerkvena hierarhija, lahko na podlagi očitnih in mnogoterih znamenj upravičeno sklepamo, da obstaja še ogromno drugih, ki so trenutno izven kakršnekoli evidence ali nadzora ter so vzniknile iz individualne in nenadzorovane gorečnosti preprostih duhovnikov, ki jim ni bila podeljena oblast ali poslanstvo. Morda ni pretirana trditev, da je praktično v vsakem mestu vsaj en duhovnik, ki ima ob sebi številno skupino spokornikov ter skuša z nekaterimi izmed njih oblikovati organizacijo Bogu posvečenih oseb sredi sveta. – To lahko zaradi mnogih

razlogov privede do različnih težav in v nekaterih primerih povzroči tudi hudo škodo.«

Prim. tudi Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, str. 171 sl.

^[17] Prim. Josemaría Escrivá de Balaguer: *Apostolska konstitucija Provida Mater Ecclesia in Opus Dei* (predavanje v Madridu, 16. 12. 1948; objavljeno v: *A.C.N. de P.*, 15. 1. 1949).

^[18] Kot že rečeno, je motuproprij *Primo Feliciter* datiran z 12. 3. 1948, navodilo *Cum Sanctissimus* pa z 19. 3. 1948.

^[19] Preden zaprosijo za odobritev v obliki *svetne ustanove*, je dobesedno zapisano v navodilu, »je treba nove družbe zadržati in jih postaviti na preizkušnjo, jih preučiti pod očetovsko oblastjo in varstvom škofijske oblasti, najprej zgolj kot združenja, obstoječa bolj *de facto* kot *de iure*, in potem, ne naenkrat,

ampak postopoma in korak za korakom, v nekaterih oblikah verskih združenj, kot so *pobožne zveze, sodalitete, bratovščine*, skladno s tem, kar je primerno glede na okoliščine«. (*Non quidem per saltum sed pedetemptim atque per gradus, sub aliquibus ex formis Associationum fidelium*, se glasi to besedilo; *Cum Sanctissimus*, št. 5).

[20] *Pismo 8. 12. 1949, št. 43.*

[21] O apostolatu, značilnem za svetne ustanove, je tam rečeno: *Hic apostolatus Institutorum Saecularium non tantum in saeculo, sed veluti ex saeculo, ac proinde professionibus, exercitiis formis, locis, rerum adiunctis saeculari huic conditioni respondentibus, exercendus est fideliter* (*motuproprij Primo feliciter*, 2).

[22] *In hac Societatum fidelium ad superiorem Institutorum Saecularium formam elevatione atque in omnium*

Institutorum, sive generali sive etiam singulari ordinatione perficienda, illud prae oculis semper habendum est, quod proprius ac peculiaris Institutorum character, saecularis scilicet, in quo ipsorum existentiae tota ratio consistit, in omnibus elucere debet (motu proprii *Primo feliciter*, 2).

[23] Pismo iz Rima, EF-480206-1.

[24] Pismo iz Rima Joséju Maríi Gonzálezu Barredu, EF-480224-1.

[25] Pismo iz Rima, EF-480226-1; prim. tudi Pismo, EF-480311-2.

[26] *Pismo 8. 12. 1949, št. 28.*

[27] *Strastno ljubiti svet* je naslov homilije svetega Jožefmarija Escrivája, ki jo je imel 8. 10. 1967 pri maši v kampusu Univerze v Navari.

[28] Iz že citiranega ustanoviteljevega predavanja *Apostolska konstitucija Provida Mater Ecclesiae in Opus Dei*

(16. 12. 1948) so naslednje besede: ***Z redovniškim stanom je neločljivo povezano – in to se cerkvenopravno izpričuje z javnimi zaobljubami – zaničevanje sveta (contemptus saeculi), umreti samemu sebi, ločitev od običajnega življenja ljudi, bodisi v kontemplativnem življenju, posvečenem molitvi in žrtvi, bodisi v aktivnem življenju, posvečenem temu, da svet od zunaj rešujejo njegovih tegob in potreb. Redovnik je človek, ki se je prerodil v novo življenje, ko je umrl svetu in se oddaljil od življenja preostalih ljudi. Zanje je postal žgalna daritev. Zato rečemo, da je umrl za svet. In to je odrešujoča smrt.***

[29] *Pismo 15. 10. 1948, št. 1.*

[30] *Prav tam, št. 2.*

[31] Prim. Francisco Botella Raduán, RHF, T-00159, XIV, str. 2; Francisco

Ponz Piedrafita, RHF, T-04151, str. 104.

[32] Pismo iz Rima Fernandu Linaresu Mendozi, EF-480226-3. Fernando je bil oblečen kot mandarin in je nastopal v *Slavčkovi pesmi* Igorja Stravinskega.

[33] Pismo 15. 10. 1948, št. 2.

[34] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 385; Joaquín Alonso Pacheco, *Sum.* 4672.

[35] Imenovanje, objavljeno v: *Acta Apostolicae Sedis*, XXXIX (1947), str. 245. Pismo msgr. Montinija je datirano s 25. majem 1947; RHF, D-15093.

[36] Prim. Álvaro del Portillo, *Sum.* 385; in Julián Herranz Casado, *Sum.* 3881. Msgr. Javier Echevarría pripoveduje, da »je bil pripravljen odreči se temu priznanju, ki ga je uredil in priskrbel msgr. Montini, ko

je bil namestnik [v državnem tajništvu]. Takšen je bil njegov namen, ko mu je msgr. del Portillo predlagal, da bi bilo bolje, če to imenovanje sprejme, zato da ne bi povzročal neprijetnosti Svetemu sedežu, da bi pokazal svojo edinost s papežem in ker bi s tem dodatno poudaril sekularnost duhovnikov Opus Dei« (Javier Echevarría, *Sum.* 2042).

^[37] Pismo je datirano s 15. oktobrom 1948.

^[38] *Prav tam*, št. 20.

^[39] *Pismo 8. 12. 1949*, št. 58.

^[40] *Pismo 15. 10. 1948*, št. 20.

^[41] Prim. *Pot*, št. 335, in *Duhovna premišljevanja*, str. 34.

^[42] *Pismo 15. 10. 1948*, št. 3.

^[43] *Prav tam*; Ps 104,20-24.

[44] *Pismo 15. 10. 1948, št. 3.*

[45] *Prav tam, št. 5 in 6.*

[46] *Prav tam, št. 20.*

[47] *Prim. prav tam, št. 18 in 20.*

[48] *Opus Dei, tako pravi decretum laudis, »nenehno spodbuja svetost svojih članov s posvečevanjem običajnega dela ter z marljivim in skrbnim opravljanjem službenih funkcij oziroma civilne ali javne službe vsakega posameznika« (Primum Institutum, 6); in ko našteje nekatere apostolske dejavnosti njegovih članov, pravi: »Specifični apostolat članov Opus Dei se udejanja zlasti: s posvečevanjem lastnega poklicnega dela, z zgledom krščanskega življenja pri posameznikovem družbenem udejstvovanju« itd. (prav tam, 9).*

[49] *Povedali smo že, da je poleti 1946, ko je bila Provida Mater Ecclesia še*

nedokončana in je bilo na njeni osnovi treba pripraviti *decretum laudis*, Sveti sedež – zato da se ustanovitelj v svojo domovino ne bi vrnil praznih rok – pohitel in izdal apostolsko pismo (*breve*) *Cum Societatis* (28. 6. 1946), s katerim so bili podeljeni omenjeni popolni odpustki.

[50] Na ustanoviteljevo željo so 31. 3. 1947 zaprosili Apostolsko penitenciarijo za podelitev odpustkov za ročno delo. Apostolsko pismo (*breve*) *Mirifice de Ecclesia* je bilo izdano 20. 7. 1947 (Amadeo de Fuenmayor *et al.*, *op. cit.*, *Apéndice Documental* 24, str. 537–538).

[51] *Prav tam*. Ta stavek je prevod odlomka apostolskega pisma iz latinskega izvirnika; gre za ustanoviteljeve besede, ki so bile vključene v besedilo dokumenta.

[52] *Pismo* 15. 10. 1948, št. 5.

[53] *Prav tam*, št. 6.

[54] *Prav tam*, št. 15.

[55] Prim. Dorita Calvo Serrador, RHF, T-04906, str. 7.

[56] *Pismo 15. 10. 1948*, št. 9. Obsežna študija o tej temi v: *El Opus Dei en la Iglesia* (3. poglavje: José Luis Illanes, *Iglesia en el mundo: la secularidad de los miembros del Opus Dei*), Madrid 1993.

Andrés Vázquez de Prada

© Fundación Studium

pdf | document generated
automatically from [https://
dev.opusdei.org/sl-si/article/6-
sekularnost-in-poklicno-delo/](https://dev.opusdei.org/sl-si/article/6-sekularnost-in-poklicno-delo/) (8. Avg.
2025)